

Környezetvédelmi ráfordítások és környezetvédelmi ipar, 2010

A tartalomról

- 1 Összefoglaló
- 1 Környezetvédelmi ráfordítások
- 2 Környezetvédelmi ipar

Összefoglaló

Magyarországon a gazdasági szervezetek 2010-ben környezetvédelmi beruházás formájában 153 milliárd Ft-ot költöttek a környezetszennyezés vagy bármilyen más környeztkárosítás megelőzésére, csökkentésére és megszüntetésére, 19%-kal többet, mint az előző évben¹. A termelési folyamatokat alapvetően nem változtató, úgynevezett közvetlen környezetvédelmi beruházás a fenti összeg 89%-a volt, míg a termelési folyamatokba beépülő, azokat módosító integrált beruházások 11%-ot tettek ki.

A környezetterhelés csökkentését szolgáló berendezések működtetéséhez rendelhető, szervezetben belüli, folyó ráfordítások értéke 219 milliárd Ft volt, 11%-kal kevesebb az előző évinél. Ebből 45%-kal részesedett a szennyvízkezelés, 39%-kal a hulladékkezelés, a ráfordítások 3%-a pedig a levegőtisztaság védelmére irányult.

A gazdasági szervezetek 2010-ben a környezetvédelmi szolgáltatásokért külső szolgáltatóknak közel 122 milliárd Ft-ot fizettek ki, 5%-kal kevesebbet az előző évinél. A teljes összeg 63%-át hulladékkezelésért, 25%-át pedig szennyvízkezelésért fizették.

A levegőt, a vizet és a talajt ért környezeti károk mérését, megelőzését, korlátozását, minimalizálást vagy helyrehozását szolgáló környezetvédelmi ipar nettó árbevétele 364 milliárd Ft volt, ennek a 19%-át a külföldi értékesítések tették ki. A környezetvédelmi termékeket előállító vagy ilyen irányú szolgáltatást nyújtó vállalkozások a környezetvédelmi ipari tevékenységükkel összefüggésben összesen 17 893 főt foglalkoztattak.

Környezetvédelmi ráfordítások

A nemzetgazdaság környezetvédelmi beruházásai 2010-ben közel 153 milliárd Ft-ot tettek ki, ennek 89%-a közvetlen, 11%-a pedig úgynevezett folyamatba integrált környezetvédelmi beruházás formájában valósult meg. Az előző évhez képest az összes környezetvédelmi beruházás volumene 19%-kal növekedett. A közvetlen környezetvédelmi beruházások volumene 21%-kal, az integrált beruházásoké 9%-kal nőtt.

Környezetvédelmi beruházások

1. tábla

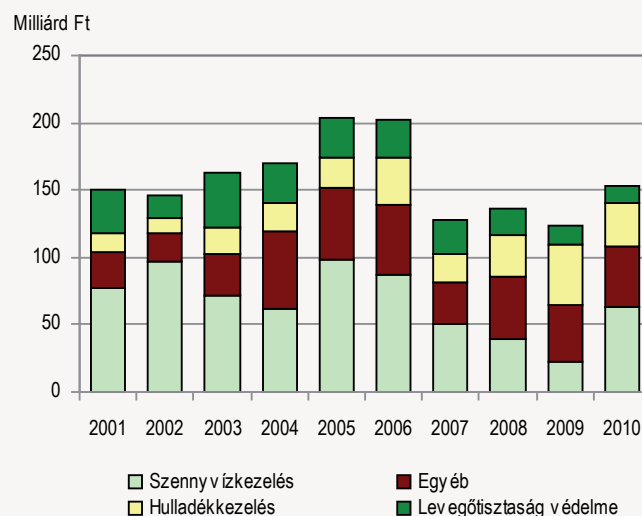
(millió Ft)

Év	Közvetlen	Integrált	Összesen
2006	142 663	59 045	201 708
2007	106 645	21 538	128 183
2008	117 638	19 067	136 704
2009	108 583	15 698	124 281
2010	135 369	17 585	152 953

A nemzetgazdaság környezetvédelmi beruházásainak mintegy 41%-át szennyvízkezelésre, 21%-át hulladékkezelésre és 10%-át a talaj és a felszín alatti vizek védelmére fordították 2010-ben. A levegőtisztaság védelmét szolgáló beruházások valamivel több mint 8%-kal, a táj- és természetvédelmet szolgálók 3%-kal részesedtek. A **közvetlen környezetvédelmi beruházások** 43%-át a szennyvízkezelés megelőzését, illetve -kezelését célzó beruházások tették ki, amelyek aránya jelentősen nőtt az előző évi 19%-hoz képest. A **folyamatba integrált beruházások** esetében a szennyvízkezelésre irányulók 26%-ot, a hulladékkezelésre irányulók pedig 22%-ot tettek ki. Alig maradt el ettől a levegőtisztaság védelmében eszközölt beruházások részaránya (18%). Az egyes környezeti területek volumenváltozását vizsgálva megállapíthatjuk, hogy jelentős mértékben, közel 3-szorosára nőtt a szennyvízkezelést célzó környezetvédelmi beruházások volumene, amelynek hátterében a Budapesti Központi Szennyvíztisztító Teleppel kapcsolatos mamutberuházások állnak.

1. ábra

Környezetvédelmi beruházások környezeti területek szerint*

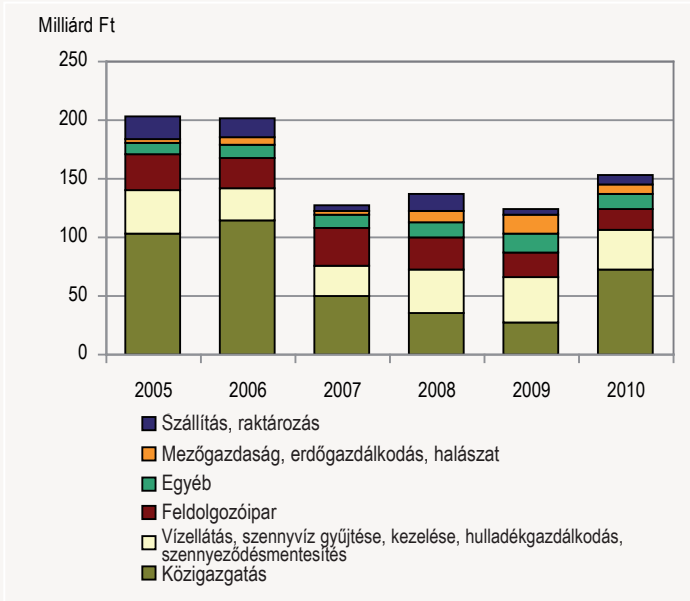
*2001-től 2004-ig TEÁOR 03, 2005-től TEÁOR 08 szerint.

A gazdasági ágak közül a közigazgatásba sorolt gazdasági szervezetek részesedése volt a legjelentősebb: beruházásai 2010-ben az összes környezetvédelmi beruházás 47%-át adták, ezt követték, 23%-kal a vízellátás, szennyvíz gyűjtése, kezelése, hulladékgazdálkodás, szennyeződésmegelőzés ágba sorolt gazdasági szervezetek. Az összes környezetvédelmi beruházásból a felsoroltakon túl a feldolgozóipar (11%), valamint a mezőgazdaság, erdőgazdálkodás, halászat (6%) ágakba sorolt gazdasági szervezetek részesedtek jelentősen. A folyamatba integrált környezetvédelmi beruházások 30%-át a közigazgatásba, 28%-át pedig a feldolgozóiparba sorolt gazdasági szervezetek hajtották végre.

¹A kiadványban szereplő időbeli összehasonlításokat GDP-deflátor-árindex segítségével végeztük.

Környezetvédelmi beruházások gazdasági ágak szerint

2. ábra

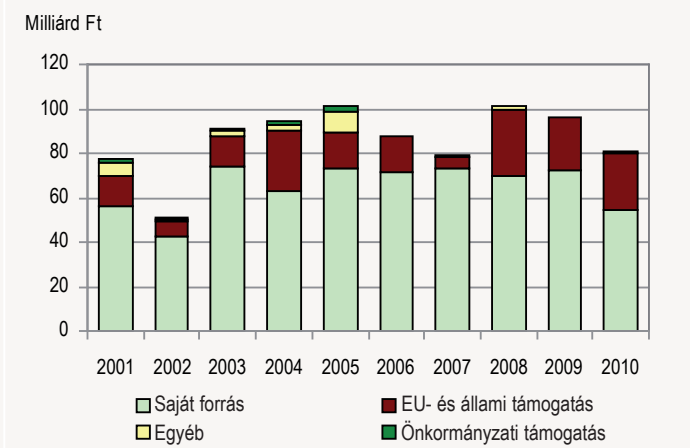

2010-ben a feldolgozóipar környezetvédelmi beruházásai közel 17 milliárd Ft-ot tettek ki, az előző évinél 19%-kal kevesebbet.

A közigazgatáson kívüli gazdasági szervezetek környezetvédelmi beruházásai 67%-át valósították meg saját anyagi forrásaik terhére, beruházásaik 11%-át közvetlen állami támogatásból, 14%-át pedig EU-támogatásból finanszírozták.

3. ábra

Környezetvédelmi beruházások finanszírozás szerint, a közigazgatáson kívüli ágakban*

*2001-től 2004-ig TEÁOR 03, 2005-től TEÁOR 08 szerint.

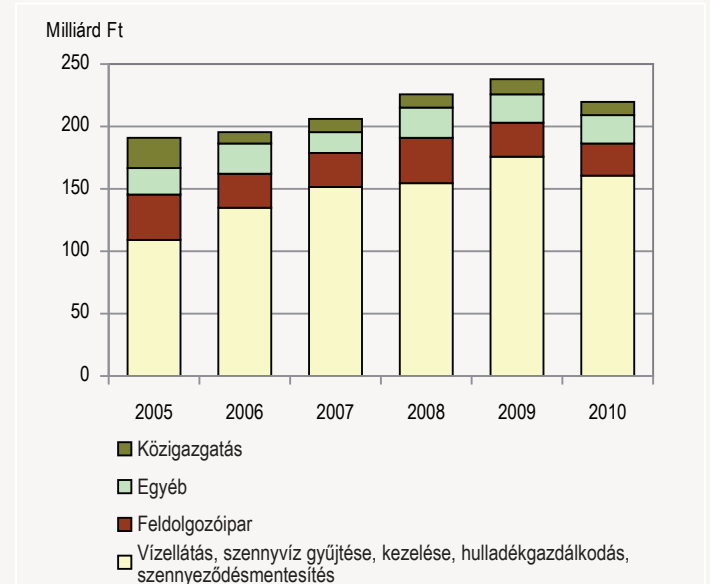
Az összes környezetvédelmi beruházás anyagi-műszaki összetételét vizsgálva a megfigyelt évben közel 75%-ot tettek ki az épület-, illetve építményberuházások, 23%-ot a gép-, berendezés- vagy járműberuházások, 2%-ot az egyéb beruházások, ideértve a környezetvédelmi beruházás megvalósítása érdekében történő föld- vagy telekvásárlást is.

A nemzetgazdaságban a szervezeten belüli folyó környezetvédelmi ráfordítások értéke 2010-ben 219 milliárd Ft volt, ami összehasonlító áron 11%-os csökkenést jelent az előző évhez viszonyítva. A szervezeten belüli folyó ráfordításokból 45%-kal részesedett a szennyvízkezelés, 39%-kal a hulladékkezelés és 3%-kal a levegőtisztaság védelme.

A szervezeten belüli folyó környezetvédelmi ráfordítások 73%-a a vízellátás, szennyvíz gyűjtése, kezelése, hulladékgazdálkodás, szennyeződésmentesítés ágba sorolt gazdasági szervezeteknél jelentkezett; emellett jelentős volt még a feldolgozóipar részesedése, ami a szervezeten belüli folyó ráfordítások 12%-át tette ki. Előbbi ág folyó ráfordításainak volume-ne 2009-hez képest közel 12%-kal, utóbbi pedig 11%-kal csökkent.

4. ábra

Szervezeten belüli folyó környezetvédelmi ráfordítások

A gazdasági szervezetek 2010-ben a **környezetvédelmi szolgáltatásokért külső szolgáltatóknak** közel 122 milliárd Ft-ot fizettek ki, ami összehasonlító áron 5%-os csökkenést jelent 2009-hez képest. A környezetvédelmi szolgáltatások ellenértékének 63%-át hulladékkezelésért, 25%-át szennyvízkezelésért fizették. A feldolgozóiparba tartozó gazdasági szervezetek 45 milliárd Ft-ot fordítottak környezetvédelmi szolgáltatásokra, ami a teljes összeg 37%-a. Ezek a szervezetek az összes külső szolgáltatóknak fizetett összeg 57%-áért hulladékkezelési, 32%-áért pedig szennyvízkezelési szolgáltatást vásároltak.

Az adatgyűjtésbe bevont, nem környezetvédelmi iparral foglalkozó gazdasági szervezeteknél a környezetvédelemmel összefüggésben 2010-ben 4121 fő állt alkalmazásban, amely 11%-os növekedést jelent az előző évihez képest. A környezetvédelemmel kapcsolatban foglalkoztatottak 64%-át alkalmazták szellemi munkakörben.

Környezetvédelmi ipar

Magyarországon 2010-ben – a megfigyelésbe bevont szervezetek adat-szolgáltatása alapján² – a környezetvédelmi iparba tartozó gazdasági szervezetek által értékesített termékek és szolgáltatások nettó árbevétele 364 milliárd Ft volt, ami 9 milliárd Ft-os, összehasonlító áron alig 0,5%-os növekedést jelent az előző évihez képest.

A környezetvédelmi ipar összes árbevételének 99,2%-a a környezeti szennyezések közvetlen csökkentését szolgáló termékek előállításából és ilyen szolgáltatások nyújtásából realizálódott. A környezetszennyezések integrált csökkentését szolgáló technológiák és termékek előállításából származó nettó bevétel pedig valamivel kevesebb, mint 3 milliárd Ft volt (0,8%).

A környezetvédelmi ipar exportértékesítése 2010-ben 69 milliárd Ft-ot ért el, ez az összes környezetvédelmi ipari értékesítés 19%-a. Az exportértékesítés az előző évihez viszonyítva közel 13 milliárd Ft-tal, összehasonlító áron 19%-kal növekedett.

²A megfigyelésbe bevont szervezetek körének meghatározását lásd a módszertani fejezetben. (A megfigyelési kör évente kismértékben bővül.)

2. tábla

A környezetvédelmi ipari értékesítés értéke

(millió Ft)

Év	Nettó árbevétel	Ebből: exportárbevétel
2006	346 709	72 023
2007	370 337	73 257
2008	406 278	92 109
2009	355 019	56 250
2010	364 371	68 872

A szennyezés közvetlen csökkentésére irányuló szolgáltatások nyújtásából származó mintegy 324 milliárd Ft-os nettó árbevétel – az előző évekhez hasonlóan – jelentősen meghaladta a különböző gépek, berendezések, felszerelések előállításából (28 milliárd Ft) és az építési-szerelési tevékenységből származó (9 milliárd Ft) árbevételt. A szolgáltatásnyújtásból származó nettó árbevétel – összehasonlításként számolva – 3%-kal növekedett. A gépek, berendezések, felszerelések előállításából, valamint az építési-szerelési tevékenységből származó nettó árbevétel viszont csökkent az előző évihez viszonyítva (24, illetve 9%-kal).

3. tábla

A közvetlen szennyezéscsökkentési célú termék-előállítás és szolgáltatásnyújtás nettó árbevétele

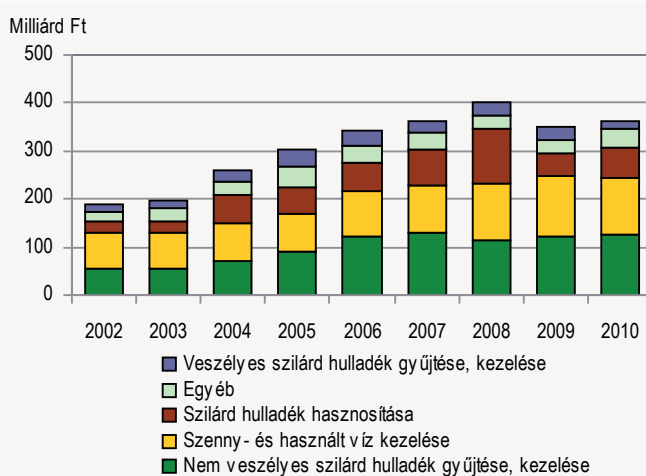
(millió Ft)

Év	Gépek, berendezések, felszerelések előállítása	Építési-szerelési tevékenység	Szolgáltatásnyújtás	Összesen
2006	40 780	289 508	10 427	340 715
2007	36 072	313 280	14 201	363 553
2008	51 275	343 793	8 068	403 136
2009	35 509	306 535	10 084	352 128
2010	27 891	324 025	9 499	361 416

A közvetlen szennyezéscsökkentésre irányuló környezetvédelmi iparon belül a nettó árbevétel szempontjából két környezeti területre irányuló tevékenység emelkedik ki: a nem veszélyes szilárd hulladék gyűjtésével, kezelésével és ártalmatlanításával foglalkozó gazdasági szervezetek 35%-os, a szenny- és használt víz kezelésével foglalkozók 33%-os részesedése az összes közvetlen szennyezéscsökkentésre irányuló környezetvédelmi ipari árbevételből. Jelentősnek számít még a szilárd hulladék hasznosításából származó árbevétel értéke is (17%). A szilárd hulladék hasznosításával foglalkozó gazdasági szervezetek adják a környezetvédelmi ipar összes exportárbevételének 54%-át, ettől lényegesen elmarad a nem veszélyes szilárd hulladék gyűjtésével, kezelésével és ártalmatlanításával, valamint a szenny- és használt víz kezelésével foglalkozó gazdasági szervezetek exportárbevételének aránya (23, illetve 16%).

5. ábra

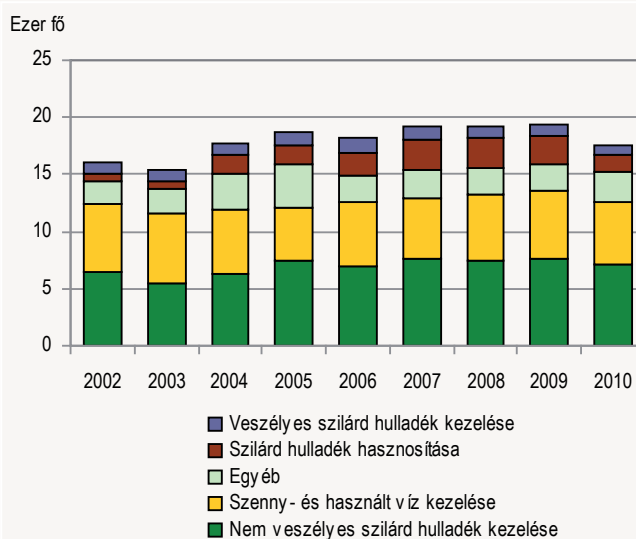
Közvetlen szennyezéscsökkentési célú termék-előállítás és szolgáltatásnyújtás környezeti területek szerint

A gazdasági szervezetek a környezetvédelmi ipari tevékenységgel összefüggésben 2010-ben összesen 17 893 főt foglalkoztattak, mintegy 9%-kevesebbet az előző évinél. A közvetlen szennyezéscsökkentésre irányuló termék-előállításban és szolgáltatásnyújtásban 17 620 fő (a környezetvédelmi iparral összefüggésben foglalkoztatottak 98,5%-a), az integrált szennyezéscsökkentést szolgáló technológiák és termékek előállításában 273 fő (1,5%) tevékenykedett.

6. ábra

A közvetlen szennyezéscsökkentéssel összefüggésben foglalkoztatottak száma

A környezetvédelmi ipar meghatározó ágazatait tekintve a hulladékgazdálkodás ágazat közel 168 milliárd Ft nettó árbevételt ért el 2010-ben. Ez elsősorban a nem veszélyes szilárd hulladék gyűjtéséből, kezeléséből és ártalmatlanításából származott (az összes nettó árbevétel 65%-a), emellett szilárd hulladék hasznosításából 31 milliárd Ft, a veszélyes hulladék gyűjtéséből, kezeléséből és ártalmatlanításából pedig közel 13 milliárd Ft nettó árbevételt realizáltak.

A víztermeléssel, -kezeléssel és -elosztással foglalkozó szervezeteknek környezetvédelmi iparhoz való hozzájárulása elsősorban a szennyvízkezelési tevékenységekben fakadt: 2010-ben mintegy 63 milliárd Ft nettó árbevételük volt ebből a tevékenységekben, ami az ágazat közvetlen szennyezéscsökkentési célú termék-előállításból és szolgáltatásnyújtásból eredő bevételének 93%-a.

A szennyvíz gyűjtése, kezelése gazdasági ágazatba sorolt szervezetek környezetvédelmi ipari tevékenységekben származó árbevétele a vizsgált időszakban közel 39 milliárd Ft-ot tett ki, ebből az ágazat szennyvízkezelési tevékenysége 91%-kal, a települési folyékony hulladék gyűjtése, kezelése és ártalmatlanítása 5%-kal részesedett.

A hulladék-nagykereskedelemből 2010-ben mintegy 37 milliárd Ft árbevétel keletkezett, ennek 82%-a a szilárd hulladék hasznosításából, 17%-a pedig a nem veszélyes szilárd hulladék gyűjtéséből, kezeléséből és ártalmatlanításából származott.

A szennyeződésmegsemmisítés, egyéb hulladékkezelés gazdasági ágazatba tartozó szervezetek környezetvédelmi ipari nettó árbevétele a vizsgált évben 8 milliárd Ft volt, aminek 31%-a a nem veszélyes, 15%-a pedig a veszélyes szilárd hulladék gyűjtéséhez, kezeléséhez és ártalmatlanításához kapcsolódó tevékenységekben adódott.

További információk, adatok (linkek):

[stADAT-táblák](#)

[Módszertan](#)

Elérhetőségek:

gabor.szilagyi@ksh.hu

Telefon: (+36-1) 345-6913

[Információs szolgálat](#)

Telefon: (+36-1) 345-6789

www.ksh.hu